

COMPETÈNCIES, CRITERIS D'AVALUACIÓ I SABERS per GESO 4ESO

DECRET 175/2022, de 27 de setembre

COMPETÈNCIES

Competència específica 1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

1.2 Participar de manera adequada, empàtica i respectuosa en situacions interculturals, construint vincles entre les diferents llengües i cultures, rebutjant qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip en contextos comunicatius quotidians, i proposant vies de solució a aquells factors socioculturals que dificulten la comunicació.

1.1 Valorar críticament la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, en relació amb els drets humans, i adequar-se a aquesta diversitat, tot afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat i els valors democràtics.

1.3. Aplicar estratègies per defensar i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística.

Competència específica 2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudir i lleure.

2.1 Extreure i analitzar el sentit global i les idees principals, i seleccionar informació pertinent de textos orals i multimodals sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic propers a la seva experiència expressats de manera clara i en la llengua estàndard a través de diversos suports.

2.2 Interpretar i valorar el contingut i els trets discursius de textos progressivament més complexos propis dels àmbits de les relacions interpersonals, dels mitjans de comunicació social i de l'aprenentatge, i també de textos literaris adequats al nivell de maduresa de l'alumnat.

2.3 Seleccionar, organitzar i aplicar les estratègies i els coneixements més adequats en cada situació comunicativa per comprendre el sentit general, la informació essencial i els detalls més rellevants dels textos; inferir significats i interpretar elements no verbals, i cercar, seleccionar i gestionar informació veraç.

Competència específica 3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades amb autonomia per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

- 3.1 Expressar oralment textos senzills, estructurats, comprensibles, coherents i adequats a la situació comunicativa sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic proper a la seva experiència, per tal de descriure, narrar, argumentar i informar, en diferents suports, utilitzant recursos verbals i no verbals, així com estratègies de planificació, control, compensació i cooperació.
- 3.2 Aplicar coneixements i estratègies per planificar, produir, revisar i cooperar en l'elaboració de textos coherents, cohesionats i adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais, els aspectes socioculturals i la tipologia textual, usant els recursos físics o digitals més adequats en funció de la tasca i de les necessitats de l'audiència o el destinatari del text.
- 3.3 Participar i col·laborar activament, a través de diversos suports, en situacions interactives sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic propers a la seva experiència, mostrant iniciativa, empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, així com per les diferents necessitats, idees, inquietuds, iniciatives i motivacions dels interlocutors.
- 3.4 Utilitzar estratègies adequades per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, sol·licitar i formular aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, resoldre problemes i gestionar situacions compromeses.

Competència específica 4. Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.

- 4.1 Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals de certa complexitat, que responguin a diferents propòsits de lectura, realitzant-ne les inferències necessàries.
- 4.2 Valorar críticament el contingut i la forma de textos escrits i multimodals de certa complexitat avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

Competència específica 5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació per part d'iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

- 5.1 Redactar i difondre textos d'extensió mitjana amb acceptable claredat, coherència, cohesió, correcció i adequació a la situació comunicativa proposada, a la tipologia textual i a les eines analògiques i digitals utilitzades, sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a la seva experiència, respectant la propietat intel·lectual i evitant el plagi.
- 5.2 Aplicar coneixements i estratègies per a planificar, produir, revisar i cooperar en l'elaboració de textos coherents, cohesionats i adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais, els aspectes socioculturals i la tipologia textual, usant els recursos físics o digitals més adequats en funció de la tasca i de les necessitats de l'audiència o del lector potencial a qui s'adreça el text.

Competència específica 6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

- 6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast), en diferents fonts, incloses les digitals, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social, de forma autònoma, a la xarxa i a la biblioteca, valorant críticament el resultat de la cerca.
- 6.2 Elaborar treballs d'investigació i comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, organitzant la informació, integrant-la en esquemes propis i reelaborant-la, i adoptant un punt de vista crític i respectuós amb els principis de propietat intel·lectual, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social, que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.
- 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la cerca i la comunicació de la informació.

Competència específica 7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.

7.1 Llegir de manera autònoma textos i obres seleccionats en funció dels propis gustos, interessos i necessitats, i deixar constància del progrés del propi itinerari lector i cultural explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i l'experiència de lectura.

7.2 Compartir l'experiència de lectura en suports diversos, tot relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

Competència específica 8. Mediar entre diferents llengües, fent servir estratègies i coneixements senzills orientats a explicar conceptes o simplificar missatges per transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable.

8.1 Inferir i explicar textos, conceptes i comunicacions breus i senzilles en situacions de diversitat lingüística, social i cultural, mostrant respecte i empatia per les i els interlocutors i per les llengües emprades, i participant en la solució de problemes d'intercomprensió i d'entesa en l'entorn.

8.2 Aplicar estratègies que ajudin a crear ponts, facilitin la comunicació i serveixin per explicar i simplificar textos, conceptes i missatges, i que siguin adequades a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, usant recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

Competència específica 9. Ampliar i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant de manera crítica sobre el seu funcionament i prenent consciència de les estratègies i coneixements propis per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes.

9.1 Comparar i argumentar les similituds i diferències entre diferents llengües reflexionant de manera progressivament autònoma sobre el seu funcionament.

9.2 Utilitzar de forma creativa estratègies i coneixements de millora de la pròpia capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.

9.3 Registrar i reflexionar sobre els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, seleccionant les estratègies més eficaçes per superar aquestes dificultats i consolidar el seu aprenentatge, realitzant activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, fent-los explícits i compartint-los

Competència específica 10. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones les pròpies pràctiques comunicatives utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.

10.1 Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuais i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals de la comunicació.

10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

SABERS

Les llengües i els seus parlants

- Anàlisi i valoració de la llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, font d'informació, i com a eina de participació social i d'enriquiment personal, en situacions de la vida personal, social i acadèmica, incloses les xarxes socials i els mitjans de comunicació.
- Interès i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera per al desenvolupament i millora de l'aprenentatge de la llengua.
- Anàlisi i valoració d'aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials d'ús comú; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, normes, actituds, costums i valors propis de països on es parla la llengua estrangera.
- Aplicació d'estratègies d'ús comú per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent a valors ecològics, socials i democràtics en escenaris presencials, híbrids i en línia.

Comunicació

Context

- Anàlisi dels components de fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació, en situacions d'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació.

Gèneres discursius	- Anàlisi, argumentació i ús de models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.
Processos	- Desenvolupament de l'autoconfiança i iniciativa. Valoració de l'error com a part integrant del procés d'aprenentatge de la llengua. - Aplicació d'estratègies d'ús comú per a la planificació, execució, control i reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals, com ara reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, resoldre problemes i gestionar situacions compromeses, identificar informació rellevant, realitzar inferències, determinar l'actitud i el propòsit del parlant, en situacions comunicatives informals, semiformals, no formals i formals. - Aplicació d'estratègies d'ús comú per a la planificació, execució, control i reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals, com ara reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, resoldre problemes i gestionar situacions compromeses, identificar informació rellevant, realitzar inferències, determinar l'actitud i el propòsit del parlant, en situacions comunicatives informals, semiformals, no formals i formals. - Utilització d'eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal; i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. - Anàlisi i ús de funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el

	temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interès i emocions bàsiques; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat. - Identificació i respecte de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats, en contextos personals, socials i acadèmics. - Cerca d'informació que impliqui l'ús de recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics, etc. en contextos de l'àmbit personal i acadèmic. - Utilització d'eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal; i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. -Anàlisi, argumentació i ús de funcions comunicatives d'ús comú adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció i caracterització de persones, objectes, llocs, fenòmens i esdeveniments; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interès i emocions; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat; argumentacions senzilles; realitzar hipòtesis i suposicions; expressar la possibilitat, la incertesa i el dubte; reformular i resumir. - Respecte a la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i continguts utilitzats, en contextos personals, socials i acadèmics. - Cerca i selecció d'informació que impliqui l'ús de recursos per a
--	---

	l'aprenentatge i estratègies d'ús comú: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics, etc., en contextos de l'àmbit personal, acadèmic i social diversos.
Reconeixement, anàlisi i ús discursiu dels elements lingüístics	- Anàlisi i aplicació de convencions i estratègies conversacionals d'ús comú, en format síncron o asíncron, per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, etc. - Anàlisi, valoració i utilització d'unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats tals com l'expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, relacions lògiques habituals, en situacions personals, socials i acadèmiques. - Anàlisi, valoració i ús de lèxic d'ús comú i d'interès per a l'alumnat, relatiu a la identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns, oci i temps lliure, salut i activitat física, vida quotidiana, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació, sistema escolar i formació, tenint en compte la perspectiva de gènere. - Reconeixement, anàlisi i ús de patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació d'ús comú, i significats i intencions comunicatives generals associades a aquests patrons, en situacions informals i semiformals. - Anàlisi i aplicació de convencions ortogràfiques d'ús comú i significats i intencions comunicatives associats als formats, patrons i elements gràfics.
Educació literària	
- Implicació en la lectura de manera progressivament autònoma i reflexió sobre els textos llegits i sobre la pròpia pràctica de lectura. - Selecció, de manera progressivament autònoma, d'obres variades que incloguin autores i autors a partir de la utilització autònoma de la biblioteca escolar i pública disponible. - Aplicació d'estratègies de presa de consciència i verbalització dels propis gustos i identitat lectora en l'àmbit personal i social (lectures	

compartides).

- Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits, en el context personal i social (converses a l'aula).
- Aplicació d'estratègies de mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural que permetin establir vincles de manera argumentada entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, així com amb altres textos i manifestacions artístiques.
- Aplicació d'estratègies per a la recomanació de les lectures en suports variats o bé oralment entre iguals, emmarcant de manera bàsica les obres en els gèneres i subgèneres literaris.

Reflexió sobre la llengua

- Desenvolupament dels coneixements, destreses i actituds que permeten dur a terme activitats de mediació en situacions informals, semiformals, no formals i formals.
- Aplicació d'estratègies i tècniques per respondre eficaçment i amb nivells creixents de fluïdesa, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta tot i les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars, en comunicacions orals, escrites i multimodals.
- Aplicació d'estratègies d'ús comú per identificar, organitzar, retenir, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.), a partir de l'ús tàctic dels coneixements que es tenen de les llengües, i les seves varietats, i que conformen el repertori lingüístic, de forma autònoma.
- Aplicació d'estratègies i eines d'ús comú per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives que permetin el desenvolupament, la regulació i la millora del procés d'aprenentatge de la llengua.
- Ús d'estructures morfosintàctiques i de lèxic adequat, tot reflexionant sobre els processos comunicatius implicats, amb la utilització del metallenguatge específic.
- Aplicació dels coneixements de les diferents llengües del repertori lingüístic com a eina d'aprenentatge de la llengua estrangera.